

AÇLIK GREVLERİ İZLEME VE TAKİP KOORDİNASYONU

CEZAEVLERİ HAK İHLALLERİ RAPORU

A-GİRİŞ

Bu rapor; Açlık Grevleri İzleme ve Takip Koordinasyonu bileşenlerine gelen başvurular ile düzenli ziyaret planlaması yapılan hapisanelerden 2021 yılının Nisan, Mayıs, Haziran aylarında yapılan hak ihlali başvuruları ve bu aylara ilişkin basın taraması yolu ile tespit edilen vakaların derlenmesi ile oluşturulmuştur. Raporumuzda yer alan tespitler hak ihlallerinin yaşandığı hapisanelerde tutuklu veya hükümlü bulunan mahpuslarca mektup ve faks yoluyla veya mahpus aileleri ve avukatları tarafından telefon, mail yoluyla yapılmıştır.

Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumu Kampüs Cezaevleri, Elazığ Ceza İnfaz Kurumu Kampüs Cezaevleri, Şanlıurfa 1 ve 2 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu, Siverek T Tipi Ceza İnfaz Kurumu, Bayburt M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumu, Malatya Akçadağ T Tipi Ve Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

B- AMAÇ

Bu çalışma ile genel olarak tüm hapisanelerde yoğunlaşarak artan hak ihlalleri, devam eden açlık grevleri ile karşılaşılan diğer sorunlara ilişkin gerekli tespitlerin yapılması, raporlaştırılması, oluşan raporlar neticesinde gerekli hukuki başvuru ve suç duyurularının yapılması amaçlanmıştır.

İŞKENCE-DARP-KÖTÜ MUAMELE

Raporun bu bölümünde hak savunucusu sivil toplum örgütleri ile birlikte takip edilen heyet gözlem raporlarından da örnekler verilmiştir.

03.05.2021 tarihinde Diyarbakır 3 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumundan takip edilen kişinin başvurusu:

- Mahpus ile görüşen hak örgütleri heyetinin gözlem raporuna göre; Mahpus, Diyarbakır 3 Nolu T tipi Ceza İnfaz Kurumunda akvaryum odası diye adlandırılan kameraların olmadığı, hiçbir işkence tespitinin yapılamayacağı şekilde düzenlenen ayrıca süngerli oda veya yumuşak oda olarak nitelendirilen işkence odalarında defalarca işkenceye maruz kaldığını belirtmiştir. En son 03/05/2021'de elleri arkadan kelepçeli bir vaziyette maruz bırakıldığı işkence sonrasında sol el baş parmağının kırıldığını belirtmiştir. Kendisinin Espiye L Tipi Cezaevinden sevk ile getirilirken de burada çıplak aramaya maruz kaldığını belirtmiştir. Bu cezaevinde işkence durumlarının çok fazla olduğunu, ama genel olarak mahpusların bunu duyurmaktan çekindiklerini ayrıca idare ve personellerinin suç duyurusunda da bulunsanız bir netice alamazsınız şeklinde söylemlerle mahpusların çaresizleştirildiği aktarılmıştır.

31/05/2021 tarihinde Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan takip edilen kişinin raporu;

- Yapılan görüşmelerde tarafımıza vermiş olduğu beyanlarında özetle;
- 22 yaşında olduğunu, 15 yaşından beri cezaevinde olduğunu, anne ve babasının da cezaevinde olduğunu, iki haftadır telefon hakkının kullanılmadığını beyan etmiştir.
- 31.05.2021 günü saat 20.00 civarında, cezaevi memurlarından bir sigara istediğini, memurların kendisine sigara vermemesi üzerine battaniyesini yaktığını bunun üzerine

kısa saçlı bir memurun, tek olarak kaldığı odaya gelip yangına müdahale ederek kendisini avluya çıkardığını, ters kelepçelediğini ve kafasını beton zemine vurup darp ettiğini, daha sonra 3 memurun daha avluya gelerek yine kendisini dövdüklerini ve sürekli çok ağır hakaret ettiklerini ifade etmiştir.

- Dumandan etkilenmesi sebebiyle Cezaevi İdaresi tarafından ismini bilmediği bir hastaneye elleri kelepçeli bir halde götürüldüğünü, hastane koridorunda beklerken birden “Mahkuma işkence ediyorlar.” diyerek bağırdığını ve kendisini hastaneye götüren memurlardan birine saldırdığını, bunun üzerine muayene olmadan apar topar tekrar cezaevine getirildiğini, ortalama 15 dk cezaevinde kaldıktan sonra tekrar hastaneye götürüldüğünü, muayene olduğunu ve tekrar saat 24.00 civarında cezaevine getirildiğini belirtmiştir.
- Hastane dönüşü tek kişilik hücreye konulduğunu ve bütün ısrarlarına rağmen kendisine kıyafetlerinin, kişisel hiçbir eşyasının (havlu, tarak, diş fırçası vb) verilmediğini; temizlik malzemesi, battaniye, nevresim, yastık verilmediğini beyan etmiştir. Mağdur, ayrıca memurlar tarafından kendisine yangın sırasında kıyafetlerinin ve tüm eşyalarının yandığı bilgisinin verildiğini beyan etmiştir.
- Yangın ve hastane sonrası konulduğu tek kişilik hücrenin camlarının kırık olduğunu; kıyafetlerine, kişisel eşyalarına, ihtiyaçlarına dönük ısrarlı taleplerinin hiçbir şekilde yerine getirilmemesi sebebiyle ve uğradığı işkence sebebiyle çok etkilendiğini bu sebeple de kırık olan cam parçası ile sol kolunu birçok yerinden kendisini yaraladığını ifade etmiştir. Yukarıda belirttiğimiz, sol kolda el bileğinden dirseğe kadar olan bölgede henüz yeni olduğunu gözlemediğimiz çizgisel halde yara kesiklerinin bu sebeple oluştuğunu ifade etmiştir.
- Cezaevi memurları tarafından bütün bu süreç boyunca, “Sen hiçbir şeye layık değilsin”, “Sen köpeksin”, “Bir köpek gibi yaşamaya mahkumsun” demek suretiyle kendisine hakaret edildiğini beyan etmiştir. Yine aynı şekilde Mağdur; Cezaevi memurları tarafından bütün bu süreç boyunca, “İki günde bir işkence göreceksin” demek suretiyle kendisinin tehdit edildiğini beyan etmiştir.
- Farklı odalarda kalan diğer mahpuslarından edindiği bilgiye göre, bir kısım mahpusun işkence seslerine tanık olduğunu belirtmiştir. Mağdur; ağzında platin olduğunu bu sebeple de temiz kalması gerektiğini ve buna rağmen diş macunu ve diş fırçasının verilmemesi sonucunda ağrı çektiğini beyan etmiştir.
- İnsan hakları örgütlerinden oluşan heyetin görüşmeleri neticesinde Mağdur Ş.G’ nin Cezaevi memurları ve personelleri tarafından işkence, kötü muamele, hakaret ve tehdit suçlarına maruz kaldığına yönelik yoğun ve ciddi bir kanaat oluşmuştur.

Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Mart ayı içerisinde arama nedeniyle odaya gelen İnfaz Koruma Memurlarının bireysel keyfi ve tahrik edici söz ve davranışlarının olduğunu ve İnfaz koruma memurları tarafından sözlü, bağırarak tehdit, küfür şeklinde şiddet içeren yaklaşımları olduğunu odada bulunan Çetin Atlan , Mahmut Çakmak, Murat Mengüç isimli mahpusların İnfaz Koruma Memurlarınca darp

edildiği belirtilmiştir. Ayrıca Hüseyin Solmaz isimli mahpusun ise karantina odasında darp edildiği belirtilmiştir. Darp edilen mahpuslar revire çıkmak istediklerini beyan ettiklerinde en az 3 gün belettiklerini belirtmişler ve doktora çıkıldığında ise cezaevi doktoru tarafından darp raporu verilmediği belirtilmiştir.

- Mahpusların darp edilmeleri nedeniyle suç duyurusunda bulunmalarının ardından mahpuslar hakkında memura hakaret, cumhurbaşkanına hakaret gibi konulardan disiplin soruşturması açıldığı belirtilmiştir.

Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Cezaevine girişte kendilerine kimlik verildiğini, gittikleri her yerde kimlikle gitmelerini gerektiğini, kimliği kabul etmedikleri içinde x-ray araması ve ince aramadan geçmek zorunda olduklarını belirtmişlerdir. Kimliği kabul etmedikleri için bu durumun sistematik bir işkence halini aldığını belirtmişlerdir.
- Gidiş gelişlerde ayakkabı çıkarma, üst aramalarında kaba yaklaşımın olduğunu, duvar diplerinden yürütüldüklerini, duvar dibinde bekletildiklerini, tek sıra halinde yürütüldüklerini ve bunlar yaşanırken de infaz korumalar tarafından tahrik edici sözlere, bağırmalarına hakaretlerine maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.
- Mahpusların telefon görüşüne çıktıklarında; kimliği kabul etmedikleri için Baş Gardiyan tarafından kendilerine “ seni oraya gömerim, kafanı ezerim. Bunlar bir daha telefona çıkmayacaklar” şeklinde hakaret ve tehdit edildiklerini beyan etmişlerdir.
- Mahpuslar, Baş gardiyanla yaşadıkları bir tartışmada Baş gardiyanın kendilerine “ ben örgütü temsil ediyorum. Örgüt ne diyorsa onu yapıyorum” şeklinde bir söyleminin olduğunu belirtmişlerdir.
- Yemekle terbiye edildiklerini kendilerine infaz korumalar tarafından “size yemek veriyoruz bunun kıymetini bilin, nankörsünüz” şeklinde dayatmaların olduğunu belirtmişlerdir.
- Çıplak arama dayatması olduğunu belirtmişlerdir. Çıplak arama kabul edilmediğinde ise darp edildiklerini ve disiplin cezası aldıklarını belirtmişlerdir.
- Sevk edildikleri cezaevinden getirdikleri eşyaların kendilerine verilmediğini belirtmişlerdir.
- Yan odalardan üzerlerine cam bardak atıldığını belirtmişlerdir.
- Avukat görüşüne geldiklerinde kendileri ile birlikte kağıt kalem evrak vs getirmelerine izin verilmediğini belirtmişlerdir.
- Avukat görüşüne geldiklerinde x-ray ve ince aramalardan geçtiklerini belirtmişlerdir.
- Darp durumunun olduğunu ve doktor muayenesine bile götürülmediğini belirtmişlerdir.
- Bazı koşullarda intihar vakalarının ve ölenlerin olduğunu belirtmişlerdir.
- Ayakta sayımın kendilerine dayatıldığını ve bu yüzden haklarında tutanak tutulup disiplin cezası aldıklarını, iletişim cezalarının yeni bittiğini ancak bu seferde 1'er 2'er 3'er günlük hücre cezalarının verildiğini belirtmişlerdir. Koşullu salıverilme süresi gelmiş olan mahpusların gözlem ve değerlendirme kurulu tarafından hazırlan iyi hal değerlendirme raporlarında ayakta sayımı kabul etmeme nedeniyle aldıkları disiplin cezaları gerçekçe gösterilerek tahliyelerinin engellendiği görüşme alınan mahpuslar tarafından beyan edilmiştir.

DİLEKÇE, HABERLEŞME VE İLETİŞİM HAKKI İHLALLERİ

Tüm mahpusların en öncelikli olarak belirttiği sorunlardan biri süreli yayınlardan sadece aynı yayın çizgisinde yayın yapan gazetelerin verildiği, Yeni Yaşam, Evrensel, Bir gün gibi yasal gazetelerin örneğin bulunulan ilde bayilik olmadığı gerekçesi ile verilmediğidir. Ortak şikâyet konularından biri de mektup, dilekçe vb. iletişim araçlarını kullanırken, bunların akıbetini takip edebilmek için uygulanan herhangi bir takip sisteminin olmaması olarak ifade edilmiştir.

Diyarbakır 4 Nolu Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Şırnak T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Diyarbakır 4 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna sevk edilen mahpusların ceza infaz kurumuna kabulü sırasında kendileri ile birlikte getirmiş oldukları termal iç giyim ürünlerinin, daha önce bulunduğu ceza infaz kurumunun mektup okuma komisyonu ve ilgili birimlerinden geçerek kabul edilen fotoğraf ve mektuplarına, el yazılı defterlerine ceza infaz kurumu idaresince el konulduğunu, bu duruma ilişkin ceza infaz kurumu nezdinde itiraz yoluna başvurduğunu ancak el konulan kişisel eşyalarının henüz kendilerine iadesinin sağlanmadığını beyan etmişlerdir.
- Mahpuslar, hapisane idaresince kitap taleplerine her bir mahpusa 2 ayda 10 tane kitap verilmesi şeklinde sınırlamaların getirildiğini, ceza infaz kurumu idaresine ait kütüphaneden ise her bir mahpusun 15 günde sadece bir kitap alabildiğini beyan etmiştir.

Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Radyo verilmediği belirtildi. TV kanallarının özellikle haber kanallarının çoğunun olmadığını, muhalif medyayı ise hiçbir şekilde takip edemediklerini ifade etmişlerdir.
- 2 ayda bir tane kitap değiştirdiklerini ve kendi şahsi kitaplarına da ulaşamadıklarını belirtmiştir.
- DVD filmlerin uzun yıllardır sürekli aynı olduğunu bu konuda çeşitlilik sağlanmadığını belirtmişlerdir.

Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Kitap kotasının olduğunu,7 kitabın üzerinde kitabın verilmediğini ifade etmişlerdir. Aynı şekilde Kürtçe kitap, dergi, sözlük vs. hiçbirinin verilmediğini, içinde Kürdistan ismi geçen kitapların yasal olmalarına rağmen verilmediğini belirtmişlerdir. Devamla Kürtçe mektupların da verilmediğini ifade ettiler.
- Radyo verilmediği belirtildi. TV kanallarının özellikle haber kanallarının çoğunun olmadığını, muhalif medyayı ise hiçbir şekilde takip edemediklerini ifade etmişlerdir.

Elazığ Kadın Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Çok basit gerekçelerle mektup ve telefon yasaklarının çok sık ve ard arda uygulandığı belirtilmiştir. Art arda uygulanan yasakların beraberinde doğal bir tecrit halini getirdiği dile getirilmiştir.
- Sadece evrensel gazetesine izin verildiği belirtilmiştir. Yine Mahpuslar cezaevi ile alakalı haberler olunca Evrensel Gazetesinin de ilgili kısımlarının kesilerek verildiği belirtmişlerdir.

Şanlıurfa ve Siverek Ceza İnfaz Kurumlarında yapılan tespitlere ilişkin;

- Mahpuslara gönderilen kargoların çok geç verildiği ifade edilmiştir. Mektupların geç gönderildiği ve kendilerine gelen mektupların da kendilerine geç verildiği ifade edilmiştir.

- Şanlıurfa 2 nolu Ceza İnfaz Kurumunda mektuplarının gönderilmediğini, mahpuslar tarafından verilen dilekçelerin işleme dahi alınmadığı belirtilmiştir. Hukuksal yardım talebi vs için ulusal veya uluslararası birçok kuruma göndermiş oldukları mektupların özellikle gönderilmediği belirtilmiştir.
- Kitap ve dergi noktasında OHAL sürecinde yaşanan sorunların benzer şekilde devam ettiği belirtilmiştir.

Bayburt M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Kürtçe yazılan mektuplara el konulduğu, itirazların sonuçsuz kaldığı ifade edilmiştir. Gönderilen mektupların çoğunun kaybolduğunu ve akıbetini öğrenemedikleri belirtilmiştir.
- Ayrıca aile görüşlerinin de ailelerin sorun yaşadığı ve uzakta olan ailelerin görüşe gelirken zorlandıkları ve bundan dolayı istenen sevk taleplerinin reddedildiği ifade edilmiştir.

Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- 10 kitap dışında kendilerine kitap verilmediğini belirtmişlerdir.
- Kargoya verdikleri eşyalarının akıbeti hakkında bilgi alamadıklarını belirtmişlerdir. Kendilerine kargo takip numarası bile verilmediğini tarafımıza aktarmışlardır.
- TV kanallarına ilişkin ise yeterli kanalın verilmediği aktarılmıştır.
- Sevk taleplerinin yıllardır ret edildiğini belirtmişlerdir.
- Koşullarında kendi el yazısı ile tuttıkları notların bile örgütsel doküman olarak değerlendirilip; kalem, kağıt, defter, kitap, roman, yatak, battaniyenin bile alındığını belirtmişlerdir.

Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Mahpuslara gönderilen kargoların çok geç verildiği ifade edilmiştir.
- Mektupların geç gönderildiği ve içeri gelen mektupların da kendilerine geç verildiği ifade edilmiştir.
- Gelen mektupların içindeki aile fotoğraflarının teslim edilmediğini belirtmişlerdir.
- Mektupları iadeli taahhütlü olmasına rağmen taraflarına bilgi verilmediğini belirtmişlerdir.
- Kürtçe mektup alınmadığını, içinde kürtçe kelime geçen cümlenin üzerinin karalandığını belirtmişlerdir.
- Kürtçe tercüman olmadığından bahisle kürtçe mektup gönderemeyeceklerinin idare tarafından kendilerine aktarıldığını belirtmişlerdir.
- Adlilerle birlikte görüşe çıkarıldıklarını ve bu durumun soruna yol açtığını belirtmişlerdir.
- Çok basit gerekçelerle uygulanan disiplin cezaları neticesinde mektup ve telefon yasaklarının çok sık uygulandığı belirtilmiştir. İletişim ve açık görüşe çıkmama şeklinde uygulanan cezaların dolaylı bir tecrite dönüştüğü ifade edilmiştir.
- Bir diğer temel problemin hiçbir hobi, atölye vb. sosyal etkinliğin yaptırılmaması olduğu beyan edilmiştir.
- Sadece belli gazetelere izin verildiği belirtilmiştir. Yasal olmasına rağmen birçok yayının verilmediği belirtilmiştir.
- Kitap ve dergi noktasında OHAL sürecinde yaşanan sorunların benzer şekilde devam ettiği belirtilmiştir. Kitap sayısının 2 ayda 5 kitap alabilme şeklinde ile sınırlandırıldığı belirtilmiştir.

- Elden kitap kabul edilmediğini belirtmişlerdir.
- Ortak şikâyet konularından biri de mektup, dilekçe vb. iletişim araçlarını kullanırken, bunların akıbetini takip edebilmek için uygulanan herhangi bir takip sisteminin olmaması olarak ifade edilmiştir.

- Sözcü, Karar gibi gazetelerin verildiğini belirtmişlerdir.

Malatya Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Mektupların geç gönderildiği ve içeri gelen mektupların da kendilerine geç verildiği ifade edilmiştir.
- Çok basit gerekçelerle uygulanan disiplin cezaları neticesinde mektup ve telefon yasaklarının çok sık uygulandığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra açlık grevine giren mahpuslara da disiplin soruşturmalarının başlatıldığını belirtmişlerdir.
- Çoğunlukla gazetelerin verildiğini, nadiren sadece Evrensel gazetesinin verildiğini, verilen bu gazetelerin de her mahpusa verildiğini aktarmışlardır. Yasal olmasına rağmen birçok yayının verildiği belirtilmiştir. Aynı şekilde dergilerin de verildiğini belirtmişlerdir.
- Kitap ve dergi noktasında OHAL sürecinde yaşanan sorunların benzer şekilde devam ettiğini ve 2 ayda bir kitap verildiğini belirtilmiştir. Kitap sayısına sınırlama getirildiğini, bu sayının aşılması halinde mahpuslara gelen kitapların depoda tutulmadığını, ailelerine geri gönderildiğini belirtmişlerdir.
- Aile görüşlerinin sorunlu olduğunu, ayda 2 görüş olduğunu ve her görüşte sadece 2 kişiyle görüşebildiklerini, bu görüşmelerin yarım saat olduğunu belirtmişlerdir.
- Kürtçe dergi, kitap vb. hiçbir yazılı yayını vermediklerini, gerekçe olarak da tercüman olmadığını eğer isterlerse ücret karşılığında kendilerine tercüman temin edebileceklerini söylediklerini belirtmişlerdir.

SAĞLIK VE TEDAVİ HAKKI İHLALLERİ

Mahpusların hastaneye sevk taleplerinin hiç ya da geciktirilerek karşılanması, hapisane revirinde uzman hekim bulunmaması, hücre tipi ring araçları ile hastaneye sevk, kelepçeli muayene ve tedaviye zorlanma, muayene odasında asker bulunması, ilaçların düzenli olarak verilmemesi, hastanelerin mahpus koşullarının olumsuz koşulları, ağır hasta mahpuslar bakımından Adli Tıp Kurumu'nun olumsuz raporları, diyet beslenme taleplerinin karşılanmaması gibi süregelen sorunlara pandemi sürecinde yenileri eklenmiştir. Tedaviye erişimin tamamen durdurulması ve karantina uygulaması ile ortaya çıkan sonuç, özellikle ağır ve kronik hastalığı olan mahpuslar bakımından yaşam hakkı ihlallerine zemin hazırlamaktadır.

Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- 15-30 günde 1 cezaevinde bulunan revirdeki doktora göründüklerini, bazen doktor veya sağlıkçının olmadığını, revirde acil müdahalenin yapılmamasının olmadığını, revirin donanım itibarıyla yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Hasta mahpusların tedavilerinin yapılmadığı, Mahmut Alp ve Mehmet Şakir Kandemir isimli mahpusların yaşadıkları sağlık sorunları nedeniyle kolon kanserinden şüphelenildiği ancak hastaneye sevkinin gerçekleştirilmediği ve bu nedenle teşhis konulmadığı ancak sağlık sorunlarının giderek arttığı belirtilmiştir.

- 15-30 günde 1 cezaevinde bulunan revirdeki doktora göründüklerini, bazen doktor veya sağlıkçının olmadığını, revirde acil müdahalenin yapılmamasının olmadığını, revirin donanım itibarıyla yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Şanlıurfa 1 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Hasta mahpusların, hastaneye sevk edilmedikleri, doğru temelde tedavi edilmedikleri ve bu noktada idareye yaptıkları başvuruların cevapsız kaldığı tarafımıza bildirilmiştir.
- Revirde yapılan muayenelerin çok yüzeysel ve gerekli tıbbi özenden uzak yapıldığı ifade edilmiştir. Ceza infaz kurumunda revir hekiminin çoğunlukla bulunmadığı ayda bir geldiğini mahpuslar tarafından iletilmiştir.
- Revir ve hastane sevklerinin uzun sürelerle bekletildiği ifade edilmiştir. Revire götürülen mahpusların ise ilaçların çok geç getirildiği ifade edilmiştir.
- Hastaneye sevk edilen mahpusların çift kelepçeli olarak doktor karşısına çıkarıldıkları bu kötü muamele karşısında doktorların da herhangi bir tepki göstermedikleri, mahpusların bu duruma tepki göstermeleri üzerine muayene olmadan odadan çıkarıldıkları ve kendi istekleriyle muayene olmadıklarına dair tutanak düzenlendiği belirtilmiştir.
- Kronik hastalığı olan bir çok mahpusun olduğu, Mardin'den sürgün gelen Bayram DEMİRHAN adlı mahpusun iki böbreğinde de fonksiyon kaybı olduğu, gözlerinden birinde %95 diğerinde %20 görme kaybı olduğu buna rağmen tedavi edilmediği, ileri derece KOAH hastalığı olan BozoYILMAZ'ın tedavisinin sadece revirde verilen günlük 4 saatlik oksijenle gerçekleştirildiği, İzzeddin REŞO adlı Rojavalı mahpusun elektrikle işkence gördüğü bunun sonucunda elektriğin el ve ayaklarını patlattığını ve ağır psikolojik sorunlar yaşadığını belirtmişlerdir.
- Daha önce insan hakları izleme komisyonunun yapmış olduğu ziyaret sırasında kendileriyle görüşmeye giden Cihat İNCU'nun daha sonra darp edildiği belirtilmiştir.

Bayburt M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Hasta mahpusların hastaneye sevk ve tedavi süreçlerinde aksaklık yaşandığı ifade edilmiştir. Yine yaşanan en basit hastalıkların bile tedavi edilmemesinden kaynaklı daha ciddi hastalıklara dönüştüğü beyan edilmiştir.
- Ayrıca bir hasta mahpusun bir yıldır hiçbir dişi olmamasına rağmen diş hekimliğine sevk edilmediği belirtilmiştir.

Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Hasta mahpusların hastaneye sevk ve tedavi süreçlerinde aksaklık yaşandığı ifade edilmiştir. Yine yaşanan en basit hastalıkların bile tedavi edilmemesinden kaynaklı daha ciddi hastalıklara dönüştüğü beyan edilmiştir.

Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Sağlık hakkına erişimin önünde ciddi bir engel olduğu ifade edilmiştir
- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir.
- Revirde yapılan muayenelerin çok yüzeysel ve gerekli tıbbi özenden uzak yapıldığı ifade edilmiştir.
- Revir ve hastane sevklerinin uzun sürelerle bekletildiği sevkler gerçekleştiğinde de kelepçeli muayene dayatıldığı ifade edilmiştir. Bu uygulamayı kabul etmeyen birçok mahpusun da muayene olmadan kuruma geri getirildiği ifade edilmiştir. Revire götürülen mahpusların ise ilaçların çok geç getirildiği ifade edilmiştir.

- İSLAM İVERENDİ adlı ile mahpus ile yapılan görüşmede %70 oranında raporunun olduğu belirtilmiştir. Malatya İnönü Üniversitesinden alınan rapor tarafımızca incelendiğinde karaciğer sirozu nedeniyle %70 oranında engelli olduğu ve kısmi bağımlı olduğu tarafımızca görülmüştür. Cezaevi ve sağlık koşulları nedeniyle bağırsak ülseri hastalığı geçirdiğini belirtmiştir. Bu hastalık neticesinde kendisine Malatya Devlet Hastanesinden sürekli ilaç raporu verildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte sık sık enzim yükselmesi sorunu yaşadığı ve bu yükselme neticesinde sürekli alerjik reaksiyonlar geçirdiğini ifade eden İslam İVERENDİ cezaevi koşullarının günden güne kendisinde yeni hastalıklar çıkardığını belirtmiştir. Yaşadığı alerjik durumun kendisini uyutmadığını belirtmiştir. Yine sık sık ishal olduğunu belirtmiştir.

Malatya Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Hastaneye sevklerde sıkıntı olduğunu ve geç götürüldüklerini, bu anlamda hastane birimlerinin mahpusların sağlığı konusunda yeterince ilgilenmediğini belirtmişlerdir.
- Hapishaneler arası sevk taleplerinin pandemi gerekçe gösterilerek kabul edilmediğini belirtmişlerdir.
- Cezaevinde kadın mahpus olarak 3 kadının bulunduğu tarafımıza aktarılmıştır. Kadın mahpuslardan ikisinin hasta olduğunu, tek başlarına ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını, bu sebeple hastaneye gidişlerini 3 kadın mahpusun beraber gideceği şekilde ayarlamaya çalıştıklarını, diğer türlü ayrı ayrı karantinaya alındıklarını, karantinaya alınma durumunda hasta olan mahpusların sağlıklarının olumsuz etkileneceğini, bu sebeple çoğunlukla hastaneye gitmediklerini belirtmişlerdir.

AÇLIK GREVLERİ

Mahpuslar 27 Kasım 2020 tarihinde başta İmralı Yüksek Güvenlikli F Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Abdullah Öcalan'a uzun süredir uygulanan tecrit olmak üzere; tüm cezaevlerine ve topluma yayılan tecrit ile bir bütünen hak ihlallerine karşı açlık grevine başlamıştır.

Diyarbakır Kampüs Ceza İnfaz Kurumlarında yapılan tespitlere ilişkin;

- Greve giren bütün mahpuslara disiplin cezaları verildiği belirtilmiştir.
- Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda açlık grevine giren mahpusların grev süresince hücreye alınarak tecrit edildiği belirtilmiştir.

Elazığ 1 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Açlık grevine giren mahpuslara verilmesi gereken limon, tuz gibi iışelerin verilmediği ve açlık grevcilerinin tansiyon veya şeker ölçümlerinin yapılmadığı belirtilmiştir.

Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Açlık grevine giren mahpuslara verilmesi gereken limon, tuz gibi iışelerin verilmediği ve açlık grevcilerinin tansiyon veya şeker ölçümlerinin yapılmadığı belirtilmiştir.

Bayburt M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Greve girenlerin tıbbi takibinin yapılmadığı ifade edildi. Grevcilere sadece tuz-limon verildiği, herhangi bir ilaç-vitamin verilmediği belirtildi.

- Grevin dönüşümlü olması nedeniyle bir çok mahpusun birden fazla kez greve girdiği için sağlıklarının olumsuz etkilendiği ancak buna rağmen tıbbi takip yapılmadığı belirtilmiştir.

Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- 12 mahpus hakkında açlık grevine girmeleri gerekçesi ile silahlı örgüte üye olma suçlanarak dava açıldığı belirtilmiştir.

Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Mahpus Şemsettin AYKAÇ ile alınan görüşmede 24 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla süresiz dönüşümlü açlık grevine girdiğini, açlık grevine girmesi sebebiyle bulunduğu koğuştan çıkarılarak tek kişilik hücreye alındığını, bulunduğu tek kişilik hücrenin nemli ve gerekli havalandırma koşullarına sahip olmadığını, 4 gündür havalandırmaya çıkarılmadığını beyan etmiştir. Ayrıca açlık grevine girdiği 24 Mayıs 2021 tarihi ile 26 Mayıs tarihleri arasında hapisane idaresi tarafından kendisine iye olarak 2 adet 250 ml vişne suyu, 2 adet limon, 2 adet şekerlenmiş ve bozulmuş durumda olan paket bal verildiğini, görüşmenin alındığı tarihten bir gün önce ise iye ürünlerine birer adet meyve suyu, paket bal ile birlikte tuz da eklendiğini beyan etmiştir. Ancak mahpusların açlık grevine girmesi sebebiyle tekli hücreye alınmaları sırasında kendilerine ait olan meyve suyu, şeker,vs. ürünleri kendileri ile beraber götürmelerinin hapisane idaresince engellendiği ifade edilmiştir.

Malatya Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- 30 mahpusun dönüşümlü olarak açlık grevine girdiklerini belirtmişlerdir.

COVID-19 SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR ve YAŞAM ALANLARINDAKİ HAK İHLALLERİ

Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- 05/05/2021 tarihinde mahpuslar arasında pozitif vakalar çıkmıştır. Ancak 9 günlük bayram tatilinin de araya girmesini de gerekçe göstererek mahpuslara doğru bir filyasyon uygulanmamıştır.
- B11 koğuşunda bulunan pozitif vakanın kaynağının personel üzerinden bulaşmış olduğu ihtimalinin yüksek olmasına rağmen ve mahpusların defalarca talep etmesine rağmen ilk vakadan itibaren covid-19 test taraması yapılmamıştır.
- B12 koğuşunda pozitif vaka çıkması üzerine mahpusların testi yapılmayanları da temaslı olarak ayrıca karantinaya alınmaları ile gereksiz ve yanlış uygulama ile mahpuslar üzerindeki tecrit artmıştır.
- Tatil süresince cezaevinde nöbetçi sağlık personeli bulundurulmamış, mahpuslara dirençleri artırıcı ek iye verilmediği belirtilmiş ve dahi kantin kapalı tutularak mahpusların kendi imkanları ile de vitamin almalarının önü kesilmiştir.
- Covid geçiren mahpusların neredeyse tamamında kılcal damar belirginleşmesi sorunsalı başlamış, yalnız cezaevinin karantina sürecinin zorlayıcı olması sebebiyle ve mahpusların hastahane giriş çıkışlarında çift kelepçe uygulamasını kabul etmemeleri sebepleriyle hastahane çıkışları yapılmayan mahpusların sağlık problemleri büyümektedir.

Diyarbakır 3 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Şırnak Ceza İnfaz Kurumundan , Mardin Ceza İnfaz Kurumundan talepleri dışında sevk ile getirilen mahpuslar, kendilerinin yaptığı aileye yakın yer ceza infaz kurumu taleplerinin pandemi gerekçe gösterilerek rededildiğini belirtmişlerdir.
- Yeterli hijyen malzemelerinin verilmediğini, kantin fiyatlarının çok yüksek olduğunu bu sebeple zaruri birçok ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Diyarbakır 4 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Yine sevk işlemi sonrasında Covid-19 pandemisi gerekçe gösterilerek tek kişilik hücrede karantinaya alınan mahpus 28 gün boyunca herhangi bir test işlemi yapılmaksızın karantinada tutulduğunu, hukuka aykırı bu uygulamaya karşı itiraz etmesinin akabinde kendisine test yapıldığını ifade etmiştir.
- Mahpuslar, ceza infaz kurumu idaresince kendilerine sadece revire ve psikolog ile görüşmeye gittikleri sırada 1 adet maske verildiğini, bunun haricinde aile, telefon, avukat görüşmeleri de dahil olmak üzere hiçbir koşulda kendilerine maske verilmediğini, temizlik ve hijyen ürünlerini kendi imkanları ile kantinden temin ettiklerini ancak bu durumda dahi kantinden almış oldukları çamaşır suyunun tümünün aynı gün tüketilmesi şartının getirildiği, aynı gün içerisinde tamamen tüketilmeyen çamaşır suyunun ceza infaz kurumu idaresince döküldüğünü beyan etmişlerdir.
- Mahpuslar, infaz koruma memurları tarafından sayım esnasında ayakta sayımın dayatıldığını ifade etmişleridir. Yine buldukları odada havalandırma kısmında 1 adet, mutfak kısmında ortak yaşam alanlarının tümünü hatta lavabo kapısını dahi görür durumda bulunan 1 adet olmak üzere 2 adet kameranın bulunduğunu, tüm özel alanlarının görüntülenerek kayda alındığını beyan etmişlerdir.
- Mahpuslar ücreti kendileri tarafından ödenmek suretiyle tıraş makinası, televizyon, buzdolabı, vantilatör taleplerinin ceza infaz kurumu idaresince “hibe edilmek suretiyle talep edildiği” şeklinde bir dilekçenin yazılmasını ancak bu durumda bahse konu taleplerinin karşılanacağını belirtildiğini ifade etmişlerdir.

Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Pandemi nedeniyle herhangi bir hobi, sosyal aktivite vb. faaliyetlerin olmadığı ve spora çıkarılmadığı belirtilmiştir.
- Yemeklerin kalitesinin kötü olduğunu, bir kişinin temel besin ihtiyaçlarını karşılamadığını belirtmişlerdir.
- Kantinde çeşitliliğin az olduğunu ve fiyatların çok yüksek olduğunu belirtmişlerdir.
- Oda değişikliklerinde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.
- Odalarda bulunan kişilerin sağlık durumları yönünden gerekli özen gösterilmeden (hasta-hasta, sigara içen-içmeyen) dağıtım olduğunu belirtmişlerdir.

Elazığ 2 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Günde 3 öğün yemek verildiğini, ancak yemeklerin besleyici yeterli olmadığını belirtmişlerdir.
- Pandemi nedeniyle herhangi bir hobi, sosyal aktivite vb. faaliyetlerin olmadığı ve spora çıkarılmadığı belirtilmiştir

Elazığ Kadın Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir. Yine havalandırmanın ancak günün yarısında kullanıldığı belirtilmiştir. Yine ikinci bir havalandırma bulunmasına rağmen havalandırmanın iki ayrı saat dilimine bölündüğü tarafımıza aktarılmıştır. Yeni gelen Müdürün havalandırmayı günde bir saate indireceğini ilettiğini belirttiler.

- Haftada en az bir kez koğuş araması yapıldığını hatta bazı haftalar bu durumun iki kez yaşandığını belirttiler

şanlurfa 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz kurumunda yapılan tespitlere ilişkin ;

- Kantinde satılan eşyaların çok pahalı olduğu ifade edilmiştir.
- Sıcak suyun yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
- Bağımsız koğuşlarda bulunan mahpusların birleşme isteğinin tehdit ve işkencelerle bastırılarak reddedildiği belirtilmiştir.
- Isınma sorununun olduğu dile getirilmiştir.
- Müdürün görev yaptığı sırada sorunların çoğaldığını ifade edilmiştir.
- Yaşanan sorunların hiçbirine, cezaevi idaresinin cevap vermediği ifade edilmiştir.

Siverek Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Kantinde satılan eşyaların çok pahalı olduğu ifade edilmiştir.
- Sıcak suyun yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
- Yaşanan sorunların hiçbirine, cezaevi idaresinin cevap vermediği ifade edilmiştir.
- Mahpuslar arasında hükümlü ve tutuklu ayırımına gidilerek koğuşların cezaevi idaresi tarafından düzenlenmeye çalışıldığı mahpuslarca tarafımıza iletilmiştir. Mahpuslar tarafından söz konusu uygulamanın yasal dayanağı ve sebebi sorulduğunda cezaevi idaresinin Adalet Bakanlığından bu duruma ilişkin genelge geldiği yönünde cevap verildiğini, ancak söz konusu genelgeyi görmek istediklerinde kendilerine gösterilmediğini iletilmişlerdir.
- Koğuşlarda sayım yapılırken mahpusların ayakta tek sıra halinde durmaya zorlandığını iletilmişlerdir.

Bayburt M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Koğuşlarda kapasitenin çok üstünde mahpusun kaldığını ortak sorunlardan biri olarak ifade edilmiştir.
- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir.
- Hiçbir hobi, atölye v.b. sosyal etkinliğin yaptırılmadığı ve sadece kendi odasında bulunan mahpuslarla birlikte haftada bir saat spora çıkabildikleri belirtilmiştir.
- Koğuştan çıktıktan sonra infaz koruma memurları tarafından taciz boyutuna varan aramalar ifade edilmiştir.
- Kantin fiyatlarının çok yüksek olduğu ve her hafta fiyatlarda artış olduğu belirtilmiştir.

Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir.
- Pandemi nedeniyle hobi, atölye v.b. sosyal etkinliğin yaptırılmadığı ancak spora çıkabildikleri belirtilmiş olup spor saatlerinin kanunda belirtilenden çok az olduğu ifade edilmiştir.

- Ayrıca aile görüşlerinin de ailelerin sorun yaşadığı ve uzakta olan ailelerin görüşe gelirken zorlandıkları ve bundan dolayı istenen sevk taleplerinin reddedildiği ifade edilmiştir.
- Koşullarda yapılan arama neticesinde tüm eşyalarının alındığını belirtmiştir. Yaşamın devamı için gerekli tüm gereçlerin alındığını, bunun içerisinde üzerinde uydukları yatağın bile alındığını belirtmiştir. İdare tarafından kendisine yeni yatak adı altında üzerinde kan bulunan yatak verilmiştir. İdarenin yırtık yatak bahanesi ile üzerinde 6 yıldır uyuduğu ve 6 yıldır aynı şekilde olan yatağı yüzünden kendisine soruşturma açıldığını belirtmiştir.
- Tıraş makinelerinin alındığını ve ayrıca birbirlerinin saç sakal kesimine dahi izin verilmediğini ve tarafımızca da erkek tutuklu-hükümlülerin saç ve sakallarının çok uzadığı gözlemlenmiştir.

Şanlıurfa Ceza İnfaz Kurumlarında yapılan tespitlere ilişkin;

- Bir diğer temel problemin hiçbir hobi, atölye vb. sosyal etkinliğin yaptırılmaması olduğu söylenmiştir.
- Mahpusların hobi, sohbet haklarının engellendiği; sınırlı bir şekilde (sadece odasındaki arkadaşları ile) spora çıktıklarını aktarmışlardır.“MAHPUSLARIN ISLAHI İÇİN ASGARİ STANDART KURALLAR” a aykırı şekilde hareket edildiği gözlemlenmektedir. Zira şartlar açık bir şekilde bellidir. Spor, hobi, sohbet vs. gibi hakların ne kadar ve ne sürede olması gerektiği belirtilmiştir.
- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir.
- Pandemi tedbirleri kapsamında talep edilen temizlik ve hijyen malzemelerinin verilmediği belirtilmiştir.
- Pandemi tedbirleri kapsamında yeterli ve sağlıklı yemek verilmediği belirtilmiştir. Özellikle yemeklerin pişmeden verildiği belirtilmiştir. Ekmek ve yemeklerde farklı cisimlerin çıktığı ifade edilmiştir.

Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan tespitlere ilişkin;

- Mahpusların hobi, sohbet haklarının engellendiği; sınırlı bir şekilde (sadece odasındaki arkadaşları ile) spora çıktıklarını ancak spor alanının çok kirli olmasından dolayı hiçbir şekilde spor aktivitesinden gerekli faydayı sağlayamadıklarını aktarmışlardır.“MAHPUSLARIN ISLAHI İÇİN ASGARİ STANDART KURALLAR” a aykırı şekilde hareket edildiği gözlemlenmektedir. Zira şartlar açık bir şekilde bellidir. Spor, hobi, sohbet vs. gibi hakların ne kadar ve ne sürede olması gerektiği belirtilmiştir.
- Kantinde satılan eşyaların çok pahalı ifade edilmiştir.
- Yemeklerin çok sağlıksız olduğunu özellikle yemeklerde kullanılan yağın birçok kez farklı yemeklerde kullanıldığı ifade edilmiştir.
- Yemekle terbiye edildiklerini kendilerine infaz kurumları tarafından “size yemek veriyoruz bunun kıymetini bilin, nankörsünüz” şeklinde dayatmaların olduğunu belirtmişlerdir.
- Oda değişimlerine izin verilmediğini belirtmişlerdir.
- Avukat görüşüne geldiklerinde kendileri ile birlikte kağıt kalem evrak vs getirmelerine izin verilmediğini belirtmişlerdir.
- Avukat görüşüne geldiklerinde x-ray ve ince aramalardan geçtiklerini belirtmişlerdir.
- Yöresel kıyafetlerin ve kışlık botların yasaklandığını belirtmişlerdir.

- Ayakta sayımın kendilerine dayatıldığını ve bu yüzden haklarında tutanak tutulup disiplin cezası aldıklarını, iletişim cezalarının yeni bittiğini ancak bu seferde 1'er 2'er 3'er günlük hücre cezalarının verildiğini belirtmişlerdir. Koşullu salıverilme süresi gelmiş olan mahpusların gözlem ve değerlendirme kurulu tarafından hazırlan iyi hal değerlendirme raporlarında ayakta sayımı kabul etmeme nedeniyle aldıkları disiplin cezaları gerçekçe gösterilerek tahliyelerinin engellendiği görüşme alınan mahpuslar tarafından beyan edilmiştir.
- Sayımlarda pandemi koşulları göz ardı edilerek içeri bulunan mahpus sayısının 2 katı şeklinde infaz korumanın içeriye girdiğini belirtmişlerdir.
- Odalarında kamera bulunduğunu ve kameraların tuvaleti banyoyu görecektir şekilde ayarlandığını belirtmişlerdir. Dış kameranın da odanın içeri görecektir şekilde ayarlandığını belirtmişlerdir. Ayrıca kameraların ses aldığına dair şüphelerinin bulunduğunu da belirtmişlerdir.
- Her sabah sayımdan dolayı arama yapıldığını, aramanın ardından da tutanak tutulduğunu beyan etmişlerdir.
- Aramalar esnasında tüm eşyalarının yerlere atıldığını, üstüne basıldığını belirtmişlerdir. Mahpuslar idarenin bu tutumundan dolayı açlık grevine girdiğini belirtmişlerdir.

Elbistan E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda alınan tespitlere ilişkin;

- Havalandırmaların standartların altında ve çok küçük olduğu belirtilmiştir.
- Koşulların fiziki anlamda temiz olmadığı belirtilmiştir. Hijyen ve temizlik konusunda sorunlar olduğunu, deterjanların çok az miktarda verildiğini belirtmişlerdir.
- Haftalık bir defa koşulların dezenfekte edildiğini, bunun dışında pandemi koşullarına göre alınan önlemlerin bulunmadığını belirtmişlerdir.
- Mahpuslara verilen maskelerin yetersiz olduğunu, mahpusların ailelerinin getirdikleri ya da kendilerine gönderdikleri maskelerin alınmasına izin verilmediğini belirtmişlerdir.
- Dış kantinin kalktığını, iç kantinden de yeterli alışveriş yapamadıklarını, ihtiyaçları olan ve mahpusların almak istedikleri eşyaların kantinde bulunmadığı söylenerek kendilerine verilmediğini aktarmışlardır.
- Mahpusların hobi, sosyal faaliyetler ve sohbet haklarının engellendiği belirtilmiştir.
- Yemeklerin iyi olmadığını, günlük verilen yemeklerde kötü olan yemeklerin mahpuslara fazla verildiğini, yemeklerin iyi olması durumunda olması gerekenden az verildiğini, bu şekilde yemeklerin döküldüğünü belirtmişlerdir. Bu durumu personele ilettiklerinde, kendilerine "yemezseniz dökersiniz" dediklerini belirtmişlerdir.

AVUKATLARIN ZİYARETLERDE YAŞADIĞI PROBLEMLER

Diyarbakır Kampüs Ceza İnfaz Kurumunda;

- Diyarbakır Kampüs Cezaevlerinde stajyer avukatların sadece kendi resmi olarak staj yaptığı avukat ile ceza infaz kurumlarında ziyaret gerçekleştirebileceği şeklinde yeni bir uygulama olduğu gözlemlenmiştir.
- Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda stajyer avukatın duyarlı kapıdan geçişinde duyarlı kapının uyarı sesi vermemesine rağmen stajyer avukatların üstleri el dedektörü ile aranmak istenmektedir. Ve defalarca savcılıkla görüşülmesine rağmen problem çözülmemiştir.

- Avukat görüş odalarının ilk sırasında bulunan ve dönme açısı olan koridor kamerası avukat görüş odasının içini de görebilmektedir. Avukat görüş odasının bazen iki tarafında bazen tek tarafında duran personel ile görüş ayrıca izlenmektedir.

Elazığ 1 Nolu Ceza İnfaz Kurumunda;

- Elazığ 1 Nolu ; Avukat görüşmesi yapılan ortamın çok kirli olduğu tarafımızca gözlemlenmiştir.

Elazığ 2 nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda;

- Avukat görüşmesi avukat odalarının pandemiye uygun hale getirilmediği gerekçesiyle kapalı görüş bölümünde telefon ile gerçekleştirilmek zorunda bırakıldığından görüşmelerin ses kaydı alınmakta ve infaz koruma memurlarının duyabildiği ve kapalı görüş alanında bulunan kamera ile kayıt altına alınan şekilde gerçekleşmiştir.

Elazığ Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda;

- Avukat görüş odalarında çok yakın mesafede birden fazla infaz koruma memuru bulunmaktadır. Bu şekilde mahpus-avukat görüşü infaz koruma memurları aracılığı ile takip edilmiştir.

Bayburt M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda;

- Avukat görüş odalarında bulunan kameraların her ne kadar kayıt yapmadığı sözlü olarak belirtilse de ses ve kayıt yapıp yapmadığı bilgisine ulaşılamamıştır.
- Görüşe girmek üzere gelen avukatların defterinde yazanların okunmaya çalışıldığı ve yazıların okunmasına izin verilmemesinin ardından görüşme yapılamayacağı belirtiltiği ve defterin okunmasına izin verilmeyerek defterin dışarıda bırakılması ile görüşme yapılabilmektedir.

Erzincan T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda;

- Görüşme yapılan odanın her iki yanında İnfaz Koruma Memurunun beklediği ve görüşme odalarının kapılarının kilitlendiği gözlemlenmiştir

ÖNERİLER VE TESPİTLER

- 1- Sorunun kaynağı olan yetkili kişi ve kurumların suç oluşturan eylemleri hakkında suç duyurusunda bulunması, özellikle kelepçeli muayenede direten hekimlerin kimlik bilgilerinin tespiti ile hakkında gerek tabip odası gerekse Tabipler Birliği nezdinde gerekli işlemlerin yapılması için başvuruda bulunulması
- 2- Hasta mahpusların tedavi ve yaşam şartlarının iyileştirilmesi ile ilgili gerekli başvuranın yapılması,
- 3- Açlık grevine girenlerin tıbbi takibinin yapılması, vitaminlerin verilmesi hususunda gerekli tüm başvuruların yapılması,
- 4- Cezaevi idaresi ve cezaevi savcılığıyla tespit edilen hak ihlalleri ile ilgili görüşme yapılması,
- 5- Cezaevlerinin sorunları hakkında ilgili ulusal ve uluslararası kurumlara bilgilendirilme yapılması ve gerekli başvuruların yapılması,

- 6- Yaşanılan hak ihlalleri ile tecritin arttığı cezaevlerine yönelik kamuoyunda duyarlılık oluşturması ve gelinen noktada durumun vahametinin anlaşılması için basın açıklaması yapılması önerilmektedir.

Diyarbakır Tabip Odası
Türkiye İnsan Hakları Vakfı Diyarbakır Temsilciliği
İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi
Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Diyarbakır Şubesi
Tutuklu Aileleri ile Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği
Ses Diyarbakır Şubesi